

«Концепція оновлення медичного капеланства

Української Православної Церкви

(Православної Церкви України)» (період 2024 – 2030 рр.)

Автор: протоієрей Сергій Кирилюк

+38 093 772 41 72

Преамбула.

Від усіх бувши вільний, я зробився рабом для всіх, щоб найбільше придбати. Для юдеїв я був, як юдей, щоб юдеїв придбати; для підзаконних був, як підзаконний, хоч сам підзаконним не бувши, щоб придбати підзаконних. Для тих, хто без Закону, я був беззаконний, не бувши беззаконний Богові, а законний Христові, щоб придбати беззаконних. Для слабих, як слабий, щоб придбати слабих. Для всіх я був усе, щоб спасти бодай деяких. А це я роблю для Євангелії, щоб стати її співником. Хіба ви не знаєте, що ті, хто на перегонах біжить, усі біжать, але нагороду приймає один? Біжіть так, щоб одержали ви! [1 Кор. 9:19-24].

Підтримуючи та розділяючи в повній мірі ідеологію Асоціації капеланів в охороні здоров'я <https://medkapelan.com.ua/> і, водночас, маючи в своєму арсеналі беззаперечно унікальні доробки, які пройшли впевнену успішну апробацію часом впродовж останнього десятиліття в якості пілотного Проекту у Львівсько – Сокальській єпархії Української Православної Церкви (ПЦУ), вбачаємо центральним місцем цієї Концепції за доцільне впровадити Інституцію «Консультативний Центр «illiotropion» масштабовано шляхом створення цих Центрів в кожній єпархії УПЦ (ПЦУ).

Візія

Візія концепції полягає в створенні ефективної, інтегрованої системи медичного капеланства в рамках Української Православної Церкви (ПЦУ), що буде відповідати високим стандартам духовної опіки і супроводу осіб, які переживають кризові стани або знаходяться в медичних установах. Основною метою є надання кваліфікованої, емпатійної та всебічної підтримки, заснованої на принципах християнської етики та співчуття.

Місія

Місія полягає у впровадженні і підтримці системи медичного капеланства, яка забезпечує духовну опіку, психологічну підтримку та соціальну адаптацію пацієнтів, їхніх родин і медичного персоналу. Через розвиток інституту «Консультативний Центр «illiotropion» у кожній єпархії, медичне капеланство має стати доступним, систематизованим та ефективним інструментом духовної підтримки в охороні здоров'я, сприяючи гармонійному розвитку особистості в умовах випробувань хворобою.

Ціль

Основною ціллю концепції є створення та розвиток мережі Консультативних Центрів «illiotropion» по всій Україні, що забезпечить:

Уніфікацію та стандартизацію підходів до медичного капеланства на основі кращих національних та міжнародних практик.

Запровадження інноваційних програм освіти та підвищення кваліфікації для медичних капеланів, включаючи пропедевтику, систематичне навчання та програми профілактики втоми та вигорання.

Створення Єдиного онлайн Реєстру медичних капеланів УПЦ (ПЦУ) та розробку мобільного додатку «Медичний капелан – illiotropion», що сприятиме підвищенню доступності та ефективності капеланської служби.

Формування спільноти медичних капеланів, здатних надавати всебічну підтримку людям у складних життєвих обставинах на основі християнських цінностей і принципів.

Концепція передбачає комплексний підхід до розвитку медичного капеланства, орієнтований на глибоку інтеграцію духовної опіки в систему охорони здоров'я, з метою покращення якості життя пацієнтів і їхніх сімей, а також зменшення професійного вигорання серед медичних працівників.

Для досягнення вищевказаних цілей, концепція оновлення медичного капеланства в УПЦ (ПЦУ) включає наступні стратегічні напрямки та практичні кроки:

Стратегічні Напрямки

Розробка та Впровадження Стандартів Медичного Капеланства: Розробка єдиних стандартів для медичних капеланів, які включають етичні норми, методи духовної опіки та психологічної підтримки, а також принципи взаємодії з медичним персоналом і пацієнтами.

Освітні Програми та Підвищення Кваліфікації: Запровадження комплексних освітніх програм для медичних капеланів, що охоплюють пропедевтику, психологію, медицину, економіку, а також спеціалізовані курси для роботи в різноманітних медичних ситуаціях.

Інтеграція з Медичними Установами: Створення ефективних механізмів співпраці між Консультативними Центрами «illiotropion» та медичними установами для забезпечення доступності та ефективності капеланської служби для пацієнтів і персоналу.

Розробка та Впровадження Технологічних Рішень: Розробка Єдиного онлайн Реєстру медичних капеланів і мобільного додатку для поліпшення комунікації між капеланами, медичним персоналом та пацієнтами, а також для управління ресурсами і планування діяльності.

Практичні Кроки

Створення Єдиного Онлайн Реєстру та Мобільного Додатку «Медичний капелан – illiotropion»: Розробка та запуск інструментів для забезпечення легкого доступу до інформації про медичних капеланів та сприяння ефективному зв'язку між капеланами та залученими сторонами.

Створення Консультативних Центрів «illiotropion»: Відкриття центрів у кожній єпархії, що стануть осередками для навчання, координації та підтримки медичних капеланів, а також точками доступу для громадськості.

Розробка Освітніх Програм: Створення і запуск сертифікаційних курсів та тематичних удосконалень для медичних капеланів, з акцентом на розвиток навичок спілкування, психологічної підтримки та духовної опіки.

Програма Профілактики Втоми та Вигорання: Організація систематичних ретритів і зустрічей для медичних капеланів з метою зменшення професійного вигорання та підтримки їх духовного та психологічного благополуччя.

Очікувані Результати

Підвищення Якості та Доступності Духовної Опіки: Забезпечення високоякісної духовної підтримки для осіб, які перебувають у кризових станах або потребують медичної допомоги.

Зміцнення Спільноти Медичних Капеланів: Створення міцної, добре підготовленої та взаємопідтримуючої спільноти медичних капеланів, готових надавати ефективну допомогу.

Інтеграція з Охороною Здоров'я: Формування стійких зв'язків між капеланською службою та медичними установами, що сприятиме інтеграції духовної опіки у загальну систему охорони здоров'я.

Запропонована концепція оновлення медичного капеланства в УПЦ (ПЦУ) покликана забезпечити комплексний підхід до духовної опіки в медичному середовищі, відповідаючи на потреби сучасного суспільства та сприяючи загальному благополуччю осіб, які зіткнулися з медичними та життєвими викликами.

Створення ФОП – Медичних Капеланів

В контексті концепції оновлення медичного капеланства Української Православної Церкви (ПЦУ), введення механізму фізичних осіб-підприємців (ФОП) для медичних капеланів відіграє ключову роль у процесі інституціоналізації та професіоналізації їхньої діяльності. Цей підхід не лише забезпечує легітимізацію служіння капеланів у медичному середовищі, але й створює умови для їхнього соціального та економічного захисту, а також сприяє підвищенню якості наданих послуг. Приналежність церковнослужителя / священнослужителя до неприбуткової Інституції «Консультативний Центр «*illiotropion*» декларує позицію залучених осіб провадити своє служіння в якості медичного капелана (капелана в ЗОЗ); за словом Апостола: "Благаємо ж, браття, ми Вас, щоб у цьому ще більш ви зростали, і пильно дбали жити спокійно, займатися своїми справами та заробляти своїми руками, як ми вам наказували, щоб Ви перед чужими пристойно поводитися, і щоб ні від кого не залежали!" [1 Сол. 4: 10-12] не суперечить до легітимної прозорості діяльності в якості ФОП з відкриттям відповідних КВЕДів.

Значення ФОП для Медичних Капеланів

Легалізація Діяльності: Реєстрація як ФОП дозволяє медичним капеланам офіційно здійснювати свою діяльність, відкриваючи можливості для законного співробітництва з медичними установами та іншими організаціями.

Фінансова Незалежність та Стабільність: Ведення діяльності через ФОП сприяє фінансовій незалежності капеланів, надаючи їм можливість отримувати винагороду за свої послуги, а також займатися грантовою діяльністю та іншими видами економічної взаємодії.

Професійне Визнання: Реєстрація як ФОП підкреслює професійний статус медичного капелана, підвищуючи його престиж у суспільстві та медичній спільноті, а також сприяє визнанню капеланства як важливої частини системи охорони здоров'я.

Розширення Сфери Діяльності: Можливість зареєструватися з різними видами економічної діяльності (КВЕДама) дає капеланам широкі можливості для розширення спектру наданих послуг, зокрема в сферах освіти, соціальної роботи, психологічної підтримки та інших.

Імплементація ФОП у Структуру Медичного Капеланства

Освітні Програми: Організація навчальних курсів та семінарів для медичних капеланів з основ підприємницької діяльності, податкового законодавства, управління фінансами та правових аспектів реєстрації та ведення ФОП.

Консультативна Підтримка: Створення консультативних центрів або відділів у рамках Консультативного Центру «illiotropion», які надаватимуть допомогу медичним капеланам у питаннях реєстрації та ведення ФОП.

Партнерство з Фінансовими та Юридичними Організаціями: Налагодження співпраці з бухгалтерськими фірмами, юридичними консультантами та фінансовими інституціями для забезпечення комплексної підтримки медичних капеланів.

Створення Інформаційних Ресурсів: Розробка інформаційних брошур, веб-сайтів та онлайн-платформ, що містять інструкції, рекомендації та поради для медичних капеланів щодо ведення ФОП.

Інтеграція механізму ФОП у структуру медичного капеланства в УПЦ (ПЦУ) не тільки надасть медичним капеланам необхідні інструменти для легалізації та професіоналізації їх діяльності, але й сприятиме підвищенню якості та доступності духовної опіки для пацієнтів, їхніх родин та медичного персоналу. Цей підхід забезпечить стабільну основу для розвитку медичного капеланства як невід'ємної частини системи охорони здоров'я в Україні.

Консультативний Центр «illiotropion» представляє собою інноваційний підхід до організації та реалізації медичного капеланства в рамках Української Православної Церкви (ПЦУ). Ця ініціатива втілює в собі стремління адаптувати і розвивати традиційне служіння капеланства до сучасних викликів та потреб медичної галузі, використовуючи при цьому гнучкість та можливості, які надає статус неприбуткової організації.

Брендове Означення та Територіальна Гнучкість

Основні Аспекти та Значення

Концепція «illiotropion» включає в себе ідею створення мережі консультативних центрів, які будуть діяти на територіальному принципі, зі збереженням єдиного бренду та стандартів

якості. Назва «illiotropion» може доповнюватися уточненням місцезнаходження (наприклад, «illiotropion - Dnipro»), що дозволяє забезпечити локальну адаптацію служби до потреб конкретної громади, при цьому зберігаючи загальні принципи та цілісність всієї системи.

Прозорість та Легітимність Діяльності

Приєднання до Консультативного Центру «illiotropion» в якості медичного капелана передбачає не тільки духовну відданість та професійність, але й зобов'язання до дотримання високих стандартів прозорості та легітимності діяльності. Реєстрація діяльності капеланів у форматі ФОП з відкриттям відповідних КВЕДів відображає сучасний підхід до ведення громадської та соціально корисної діяльності, відповідно до законодавства та суспільних очікувань.

Ключові Напрямки Діяльності

Діяльність Релігійних Організацій (91.02): Як основний напрямок, він підкреслює духовний аспект служіння капеланства, зосереджуючись на наданні релігійної підтримки, проведенні богослужінь та духовних наставництвах для пацієнтів, їхніх сімей та медичного персоналу.

Інші Види Освіти (85.89): Включає в себе організацію та проведення освітніх програм, тренінгів, семінарів, спрямованих на підвищення кваліфікації капеланів, а також на навчання медичного персоналу елементам психологічної підтримки та основам духовної опіки.

Інша Діяльність у Сфері Охорони Здоров'я (86.90): Охоплює консультування, супровід пацієнтів у медичних установах, участь у міждисциплінарних командах для забезпечення комплексного підходу до лікування та реабілітації.

Створення та розвиток Консультативного Центру «illiotropion» являє собою стратегічний крок до формування сучасної, ефективної та відповідальної системи медичного капеланства в Україні. Підхід, заснований на принципах неприбутковості, прозорості та легітимності, відкриває нові горизонти для духовної служби, роблячи її більш доступною, зрозумілою та прийнятною для широкого кола осіб, які потребують підтримки та допомоги в медичному середовищі.

Мобільний додаток «Медичний капелан – illiotropion»

Мобільний додаток «Медичний капелан – illiotropion» стане революційним кроком у забезпеченні доступності та ефективності духовної опіки в медичному середовищі. Цей інноваційний інструмент розроблений з метою створення міцного зв'язку між медичними капеланами та особами, які потребують їхньої підтримки, надаючи обом сторонам легкий доступ до необхідних ресурсів та інформації.

Основні Функціональні Можливості

1. Вхід «Я медичний капелан»

Для медичних капеланів додаток стане цінним ресурсом для координації їхньої діяльності, планування візитів та доступу до навчальних матеріалів. **Основні функції включатимуть:**

Планування Візитів: Можливість створення та управління графіком візитів до пацієнтів, з можливістю отримання нагадувань та зміни розкладу в реальному часі.

Навчальні Матеріали: Доступ до бази знань, що включає навчальні курси, статті, відеоматеріали та інструкції з різних аспектів медичного капеланства.

Спільнота та Обмін Досвідом: Функція спілкування з іншими капеланами через форуми та чати для обміну досвідом, порадами та підтримкою.

Звітність та Відгуки: Можливість вести електронний журнал візитів, отримувати зворотний зв'язок від пацієнтів та установ, що сприятиме підвищенню якості капеланського служіння.

2. Вхід «Я потребую допомоги медичного капелана»

Для осіб, які шукають духовну підтримку або пораду, додаток стане легкодоступним засобом для звернення по допомогу. **Функції для користувачів включатимуть:**

Пошук Капелана: Інтуїтивно зрозумілий інтерфейс для пошуку медичних капеланів за геолокацією, спеціалізацією або доступністю.

Запис на Консультацію: Можливість онлайн-запису на зустріч або консультацію з капеланом, з вибором відповідного часу та дати.

Електронна Бібліотека: Доступ до електронної бібліотеки з духовними та підтримуючими матеріалами, молитвами, медитаціями та іншими ресурсами для духовного зростання та втіхи.

Зворотний Зв'язок: Можливість залишати відгуки про візити капеланів та їхню допомогу, що допоможе підвищити якість та ефективність капеланської служби.

Загальні Переваги

Мобільний додаток «Медичний капелан – illiotropion» створений з думкою про максимальну зручність та доступність для всіх користувачів. Його розробка відображає сучасні технологічні тенденції та потреби суспільства у духовній підтримці, пропонуючи інноваційне рішення для зміцнення зв'язку між медичними капеланами та тими, хто потребує їхньої допомоги.

Ретрити «illiotropion»

Програма профілактики втоми та вигорання медичних капеланів УПЦ (ПЦУ), під назвою "Ретрити «illiotropion»", є новаторською ініціативою, спрямованою на підтримку та відновлення духовних, емоційних та фізичних сил капеланів, які невпинно служать потребам інших. Ця програма розроблена з урахуванням специфічних викликів, з якими стикаються медичні капелани у своїй повсякденній діяльності, та має на меті запобігти професійному вигоранню, що є актуальною проблемою в сфері духовної опіки.

Основні Компоненти Програми

1. Систематичні Ретрити

Ретрити "illiotropion" організовуються як регулярні відступи в спокійних, відокремлених місцях, що сприяють медитації, відпочинку та духовному оновленню. Вони включають в себе тиху молитву, медитації, лекції з духовності, психологічні майстер-класи, а також час для особистої рефлексії та відпочинку в природі.

2. Розвиток Спільноти

Ключовим аспектом ретритів є сприяння розвитку міцної спільноти серед капеланів, де вони можуть поділитися своїм досвідом, викликами та досягненнями. Це створює підтримуюче середовище, де капелани можуть відчувати зрозуміння та співпереживання, зменшуючи відчуття ізоляції та самотності.

3. Навчальні Програми з Профілактики Вигорання

На ретритах проводяться спеціалізовані навчальні сесії, які допомагають капеланам ідентифікувати ранні ознаки вигорання та навчають методів його профілактики. Включені теми охоплюють тайм-менеджмент, емоційний інтелект, стратегії самодопомоги та методи релаксації.

4. Фізична та Емоційна Реабілітація

Програма також зосереджується на фізичному здоров'ї капеланів, пропонуючи заняття з йоги, медитативних прогулянок, а також сесії з професійними психотерапевтами та консультантами для емоційної реабілітації.

Переваги Ретритів «illiotropion»

Відновлення Сил: Ретрити дозволяють капеланам відволіктися від щоденних обов'язків, відновити свої духовні та емоційні сили, що є критично важливим для підтримання високого рівня служіння.

Розвиток Професійних Навичок: Участь у ретритах допомагає капеланам розвивати навички, необхідні для ефективної роботи та самозбереження в умовах високого емоційного навантаження.

Зміцнення Спільноти: Спільне проведення часу сприяє згуртуванню капеланської спільноти, створюючи мережу підтримки та взаємодопомоги.

Програма "Ретрити «illiotropion»" стане важливим ресурсом для забезпечення стійкості та довготривалої ефективності медичного капеланства, допомагаючи капеланам зберігати баланс між служінням іншим та турботою про власне благополуччя.

Інститут супервізорів «illiotropion»

Інститут супервізорів є ключовою ініціативою в рамках програми "Ретрити «illiotropion»", спрямованої на профілактику втоми та вигорання медичних капеланів УПЦ (ПЦУ). Цей

інститут створений з метою забезпечення кваліфікованої підтримки, наставництва та супервізії для капеланів, що виступають в ролі духовних опікунів у медичних установах.

Місія і Цілі

Інститут супервізорів покликаний підвищити професійні стандарти медичного капеланства через надання глибокого розуміння психологічних, духовних і етичних аспектів цієї служби. Центральні цілі інституту включають:

Навчання та Розвиток: Організація тренінгів, семінарів та курсів для розвитку навичок супервізії, комунікації та емоційного інтелекту.

Супервізійна Підтримка: Надання індивідуальної та групової супервізії для капеланів, спрямованої на обговорення та аналіз кейсів з їхньої практики, обмін досвідом та розв'язання професійних викликів.

Наставництво: Створення програм наставництва, де досвідчені капелани можуть ділитися своїми знаннями та досвідом з молодшими колегами, сприяючи їхньому професійному зростанню та розвитку.

Програми та Ініціативи

1. Розвиткові Програми для Супервізорів:

Інститут організовує спеціалізовані програми, спрямовані на підготовку супервізорів, які зможуть ефективно наставляти капеланів, допомагати їм у професійному зростанні, а також вирішувати етичні та психологічні питання, що виникають у процесі служіння.

2. Супервізійні Групи:

Запровадження регулярних зустрічей супервізійних груп, де капелани можуть обговорювати складні кейси зі своєї практики, отримувати зворотний зв'язок від колег та супервізорів, а також ділитися власним досвідом та інсайтами.

3. Індивідуальна Супервізія:

Надання можливості для індивідуальних супервізійних сесій з кваліфікованими супервізорами, що дозволить капеланам глибше працювати над особистісними та професійними викликами.

Вплив та Переваги

Інститут супервізорів має на меті створити стійку основу для ефективної та вдумливої практики медичного капеланства, забезпечуючи:

Зменшення Рівня Вигорання: Через регулярну супервізію та підтримку знижується ризик вигорання серед капеланів, підвищується їхнє професійне задоволення.

Підвищення Якості Служіння: Супервізія сприяє постійному професійному розвитку капеланів, що безпосередньо впливає на якість та ефективність їхнього служіння.

Зміцнення Професійної Спільноти: Створення міцної мережі професіоналів, що підтримують один одного, сприяє взаємному зростанню та розвитку.

Інститут супервізорів відіграватиме центральну роль у забезпеченні сталого розвитку медичного капеланства, вкладаючись у здоров'я та благополуччя капеланів, а через них – і всіх, кому вони служать.

ДОДАТОК А

Покрокова реалізація Концепції Оновлення

№№	КРОК	ВИКОНАВЕЦЬ	СУПЕРВІЗОРИ КРОКУ	Спосіб реалізації / терміни
1	Створення Єдиного онлайн Реєстру медичних капеланів УПЦ (ПЦУ) та Прот. Сергій Кирилюк «Медичний капелан – illiotropion»;	Митрополит Епіфаній (Думенко), Прот. Сергій Дмитрієв, проф. Зіменковський А.Б.	Онлайн перший драфт серпень 2024 р.; постійно	
2	Створення осередків «Консультативний Центр «illiotropion» при єпархіальних Управліннях УПЦ (ПЦУ);	Єпархіальні Архієреї, Лідери регіональних Консультативних Центрів «illiotropion» Прот. Сергій Кирилюк; Прот. Сергій Дмитрієв, проф. Зіменковський А.Б.	Офлайн лютий 2024 – грудень 2025	
3	Пропедевтика медичного капеланства (вступ у професію); сертифікатні курси тематичного удосконалення	Прот. Сергій Кирилюк	Митрополит Димитрій (Рудюк), Прот. Сергій Дмитрієв, проф. Фільц О.О.	Онлайн, шатлами постійно, за графіком
4	Систематична освіта медичних капеланів	Ректори КПБА, ВПБА, ЛПБА, відповідальні викладачі	Митрополит Епіфаній, Прот. Сергій Кирилюк	Відразу по затвердженні Програм, змішана форма Постійно
5	Програма профілактики втоми та вигорання медичних капеланів УПЦ (ПЦУ) – планування систематичних Ретритів «illiotropion»	Прот. Сергій Кирилюк, Наталія Райниш (Елеос – Волинь)	Митрополит Димитрій (Рудюк), Прот. Сергій Кирилюк, проф. Зіменковський А.Б.	Офлайн, шатлами постійно за графіком

Примітки:

Організацію і реалізацію Кроку 1 цілком бере на себе прот. Сергій Кирилюк шляхом персональної комунікації з правлячими Архієреями та священнослужителями єпархій УПЦ

(ПЦУ); мобільний додаток – із залученням сервісу MedITSERVE (Торговельної марки КИРИЛЮК С.С. ФОП)

Крок 2 здійснюється інтенційно згаданими учасниками шляхом Наказу правлячого Архієрея по єпархіальному Управлінню та настановами досвіду Львівсько – Сокальського Пілотного Проекту;

Крок 3 здійснюється прот. Сергієм Кирилюком (за авторськими патентованими методиками) з можливістю надання франшизи на авторський матеріал викладів; за кошти домовленостей зі зовнішніми донорами.

Крок 4 на час написання Концепції Оновлення (12.02.2024 р.) очікує реалізації затвердження Програм підготовки медичних капеланів в МОН та МОЗ;

Крок 5 Ініціативно та інтенційно здійснюється згаданими учасниками та за кошти їхніх домовленостей зі зовнішніми донорами.